

Факультет лісового господарства

Кафедра лісових культур і меліорацій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Проектування лісогосподарського комплексу»

на 2020-2021 навчальний рік

Початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Освітньо-професійна програма «Лісове господарство»

Кількість годин за навчальним планом – 120

Лекцій – 20 год., практичних занять – 20 год.

Форма підсумкового контролю – залік

Семестр, в якому викладається дисципліна – 3

Дисципліна – вибіркова

Анотація дисципліни:

Мета навчальної дисципліни – забезпечити студентів знаннями, умінням та навиками з розробки проекту організації та розвитку лісового господарства держлісгоспу чи іншого об'єкту лісогосподарського комплексу.

Завдання - професійна підготовка фахівців лісового профілю з питань проектування лісогосподарських заходів, направлених на забезпечення раціонального, безперервного та невиснажливого користування лісом, підвищення продуктивності, відтворення, охорону та захист лісів Теоретична та практична підготовка фахівців лісового господарства, здатних обґрунтувати та запроектувати комплекс заходів, а також забезпечити організацію і ведення лісового господарства

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

Загальні компетентності

2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.
2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.
5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.
7. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.
9. Здатність розробляти проектну документацію.
11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.

Програмні результати навчання

4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.
5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.
6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.
7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.
8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.
15. Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне та часткове формування відповідних компетентностей на ОПП «Лісове господарство» (табл. 1).

Таблиця 1 – Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення здобувачами

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними	Поточне (модульний контроль),

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	результатами навчання за навчальною дисципліною Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	підсумкове (залік). Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Здатність оволодівати знаннями. Здатність вчитися і сучасними знаннями.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Здатність застосовувати знання і вміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Здатність розробляти проектну документацію.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).

насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік). Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік). Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік). Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).

ВИМОГ.		
Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).

Опис дисципліни

Кількість годин за навчальним планом – 120

Лекцій – 20 год., практичних занять – 20 год Кількість годин за навчальним планом – 120

Лекцій – 20 год., практичних занять – 20 год

Дисципліна орієнтована на формування фахівця, здатного вирішувати задачі, пов'язані з веденням лісового господарства. Студенти повинні навчитись розробляти проектну документацію, планувати та реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та раціонального використання лісових ресурсів. Метою курсу є складання проекту організації і розвитку лісового господарства на об'єкт лісогосподарського комплексу.

Курс складається з 2 змістовних модулів, які включають 8 тем.

Кількість годин за навчальним планом – 120

Лекцій – 20 год., практичних занять – 20 год та 80 год. самостійної роботи.

Підсумковий контроль- залік.

Змістовий модуль 1.

Характеристика лісового фонду економічні основи та організація ведення лісового господарства.

Тема 1. Економічні основи лісового господарства на Україні.

Мета та задачі лісової галузі країни. Потреби економіки країни в деревині та їх забезпеченість. Лісогосподарський комплекс- багато-функціональна галузева структура народного господарства.

Тема 2. Основні положення організації ведення лісового господарства.

Характеристика лісового фонду об'єкту лісогосподарського комплексу.

Система організації лісового господарства як комплекс лісівницьких, агротехнічних і організаційно-економічних заходів. Адміністративно-господарський поділ лісового фонду. Поділ лісів державного лісового фонду на категорії. Поняття про господарську частину та госпсекцію.

Тема 3. Об'єкт лісогосподарського комплексу природно-кліматичні та економічні умови його розташування .

Поняття про об'єкт лісогосподарського комплексу. Аналіз природно-історичних умов району розташування об'єкту лісогосподарського комплексу. Аналіз економічних умов району діяльності держлісгоспу.

Тема 4. Аналіз виробничої діяльності об'єкту лісогосподарського комплексу в минулому.

Оцінка лісогосподарської діяльності лісгоспу. Аналіз організації лісового господарства та відпуску деревини. Вивчення лісогосподарської діяльності об'єкта лісогосподарського комплексу. Оцінка санітарного стану лісів, наявність вогнищ хвороб та шкідників. Кількість і характер лісових пожеж та оцінка збитків від них. Стан боротьби з лісопорушеннями. Аналіз лісокультурної справи та ефективність природного поновлення. Оцінка стану лісової охорони. Використання площ лісового фонду для мисливських потреб та чисельність мисливської фауни. Зведена оцінка господарської діяльності лісгоспу за минулий ревізійний період.

Змістовий модуль 2.

Проектування видів та об'ємів лісокористування і лісогосподарських заходів

Тема 5. Проектування головного користування лісом.

Поняття про вік, оборот рубки та оборот господарства. Оптимальний вік головної рубки. Поділ насадження за віковими групами. Загальне і спеціальне використання лісових ресурсів. Розрахунок лісосік головного користування. Обґрунтування річного обсягу головного користування.

Тема 6. Проектування рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства та інших лісогосподарських заходів

Загальне поняття про рубки, пов'язані з веденням лісового господарства, їх класифікація. Проектування рубок догляду за лісом. Мета рубок догляду за лісом та їх проектування. Проектування санітарних, лісовідновних та реконструктивних рубок. Інші рубки, пов'язані з веденням лісового господарства. Проектування лісовідновлення та лісорозведення. Проектування заходів з охорони та захисту лісу. Проектування лісомеліоративних та лісоосушувальних робіт. Використання лісу в рекреаційно-оздоровчих цілях. Будівництво пов'язане з лісогосподарською діяльністю. Розробка рекомендацій з розвитку промислового виробництва. Обчислення очікуваного економічного ефекту запроектованих заходів.

Тема 7. Організація та проектування спеціалізованих господарств.

Спеціалізовані плантаційні господарства. Господарства на підсочку лісу. Розрахунок щорічного розміру користування. Заходи підвищення

продуктивності запідсочених насаджень. Лісонасінневі господарства. Організація господарства на горіх, ліщину.

Тема 8. Розробка проектів Організації і розвитку мисливських господарств.

Інвентаризація мисливських угідь. Облік чисельності мисливської фауни. Типологія і бонітування мисливських виділів. Проектування експлуатаційних і біотехнічних заходів. Розрахунок ємкості мисливських угідь.

Оцінювання

Оцінювання знань здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва», «Положення про екзамени та заліки в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва», «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва».

Формування і оцінювання зазначених у табл. 1 компетентностей досягається під час:

- проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів;
- виконання завдань із пошуку та опрацювання іншомовних джерел з фаху у межах курсу (оцінюється під час захисту рефератів, екзамену);
- організації та планування самостійного навчання, виконання завдань (поточний та модульний контроль).

Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками:

I – контроль систематичності та активності роботи на практичних заняттях;

II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється у формі: усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмові контрольні роботи; тестування. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль.

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Семестровий залік – форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. Завданням екзамену є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння здобувачем знань, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Лабораторна (практична) робота – окрема форма навчання і оцінюється як самостійний вид навчальної діяльності здобувача.

При оцінюванні знань і умінь на семестровому заліку викладач дотримується таких правил:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами недопустимо порушення академічної доброчесності.

1. Рекомендована література

Базова

1. Лісовий кодекс України. – К., 2006. – 56 с.
2. Анучин В.П. Лесоустройство. – М.: Экология, 1991. – 400 с.
3. Каганяк Ю.Й., Строчинський А.А., Горошко М.П. Парколісовпорядкування. Навчальний посібник. – Львів, Тріада плюс, 2009. – 358 с.

Допоміжна

4. Лісотаксаційний довідник / Відповід. за вип. Кашпор С.М., Строчинський А.А. – К.: Виниченко, 2013. – 496 с.
5. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии / Под ред. Швиденко А.З., Строчинского А.А., Савича Ю.Н., Кашпора С.Н. – К.: Урожай, 1987. – 560 с.
6. Інструкція з впорядкування лісового фонду України. Частина перша. Польові роботи. – Ірпінь, Укрдержліспроєкт, 2006. – 104 с.
7. Робочі правила з впорядкування лісового фонду України. Частина перша. Польові роботи. – Ірпінь, Укрдержліспроєкт, 2004. – 67 с.
8. Робочі правила з впорядкування лісового фонду України. Частина друга. Камеральні роботи. – Ірпінь, Укрдержліспроєкт, 2004. – 72 с.
9. Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів. Затверджено Постановою КМУ від 23 травня 2007 р. № 761. - К., 2007. – 16 с.
10. Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних земельних ділянок. Затверджено Постановою КМУ від 16 травня 2007р. № 733. – К., 2007. – 18 с.
11. Правила рубок головного користування. Затверджено Постановою КМУ від 25 травня 2007р. № 761. – К., 2007. – 12 с.
12. Правила рубок головного користування в гірських лісах Карпат. Затверджено Постановою КМУ від 22 жовтня 2008р. № 929. – К., 2008. – 12 с.
13. Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів. Затверджено Постановою КМУ від 12 травня 2007 р. № 724. – К., 2007. – 6 с.
14. Пробні площі лісовпорядні. Метод закладання. СОУ 02.02.-37-476:2006. – К., Мінагрополітики України, 2006. – 32 с.
15. Генсирук С.А., Нижник М.С., Возняк Р.Р. Рекреационное использование лесов. – К.:Урожай, 1987. – 248 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Выборочно-статистическая инвентаризация и мониторинг лесов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.techinles.org.ua/activity1.php>. – Заголовок з екрану.
2. Гульчак В. Державний облік лісів України – підсумки та прогнози // В.Гульчак // Лісовий і мисливський журнал. – 2012. – № 2. – С. 6–8. –